Dyddiad: **16 Gorffennaf 2003**
Lleoliad: **Ystafell Bwyllgora 3, Cynulliad Cenedlaethol Cymru**
Teitl: **Cynigion ar gyfer y Gyllideb 2004-05**

Diben

1. Mae'r papur hwn yn cyflwyno cynigion ar gyfer y gyllideb iechyd a gwasanaethau cymdeithasol. Dan Reol Sefydlog 19.1, gofynnir am farn y Pwyllgor ar y blaenoriaethau ar gyfer gwariant y Cynulliad yn 2004-05 fel y'u nodir yn llythyr y Gweinidog Cyllid, dyddiedig 10 Mehefin, at Gadeiryddion y Pwyllgorau.

Crynodeb

2. £4.4 biliwn yw cyfanswm y gyllideb ddangosol ar gyfer iechyd a gwasanaethau cymdeithasol yn 2004-05, fel y cytunwyd gan y Cynulliad. Yn ogystal, cyhoeddodd y Gweinidog Cyllid ar y pryd ym mis Hydref y llynedd y byddai darpariaeth wrth gefn sylweddol yn cael ei neilltuo yn 2004-05 a 2005-06 yng ngoleuni adolygiad Wanless. Ar gais y Gweinidog Cyllid, mae'r papur yn ystyried sut y gellir addasu'r cynlluniau gwario cyfredol yng ngoleuni'r amgylchiadau a'r ymrwymiadau newidiol. Mae angen ystyried yn arbennig beth yw'r ffordd orau o ddefnyddio'r cyllid wrth gefn er mwyn ymateb i argymhellion adolygiad Wanless o iechyd a gofal cymdeithasol. Yn unol â chais y Gweinidog Cyllid, mae angen cael nodyn yn sôn am farn y Pwyllgor ar y papur hwn erbyn 31 Gorffennaf fan bellaf.

Y Cefndir

3. Fel y nodir yn llythyr y Gweinidog Cyllid i aelodau'r Cabinet, rwy'n cydnabod nad oes llawer o le i newid ac addasu yn ystod blwyddyn lle na chynhelir Adolygiad o wariant. Nid yw ceisiadau am fwy o wariant na'r cyllidebau dangosol yn debygol o lwyddo. O gofio hyn, mae'r systemau iechyd a gofal cymdeithasol dan bwysau sylweddol. Mae angen gwneud darpariaeth ddigonol i fynd i'r afael â'r pwysau o ran tâl, prisiau a galw ac ymateb i adolygiad Wanless. Mae amrywiaeth o ddatblygiadau hefyd ar lefel y DU o ran trefniadau tâl a newid contractau ac mae'n rhaid rhoi'r rhain ar waith o fewn y GIG.

Ystyriaeth

4. Rwyf wedi edrych yn ofalus ar yr ymrwymiadau presennol o fewn y cyllidebau iechyd a gofal cymdeithasol ac rwyf am geisio rheoli'r rhain os yn bosibl. Rwy'n credu bod peth o'r pwysau ar y gyllideb iechyd yn anochel ac rwy'n credu y byddai'n anodd rheoli'r rhain o fewn y gyllideb ddangosol. Yn eu plith mae:

- Pwysau o ran tâl a phrisiau wrth gynnal gwasanaethau, gan gynnwys y cynnydd arfaethedig yn nifer y staff - byddai angen cynnydd digonol o fewn y Byrddau Iechyd Lleol a Chomisiwn Iechyd Cymru i adlewyrchu hynny;
- Cynnydd ym maes gofal sylfaenol, yn unol ag argymhellion yr Archwilydd Cyffredinol;
- Parhau â'r gwaith o weithredu'r fformwla anghenion uniongyrchol ar gyfer Gwasanaethau Ysbyty a Chymuned, fel rhan o'n hymrwymiad i leihau anghydraddoldebau iechyd.

5. Yn ngoleuni'r agenda tâl ar lefel y DU i foderneiddio tâl, nid oes modd osgoi rhoi'r Agenda ar gyfer Newid, sef y contractau newydd ar gyfer Meddygon Teulu ac ymgynghorwyr ar waith. Byddaf yn ceisio cael mwy o gyllid i wella'r ffordd y caiff yr holl weithlu iechyd a gofal cymdeithasol eu recriwtio a'u hyfforddi.

6. Rwy'n bwriadu ceisio cael mwy o gyllid ar gyfer datblygiadau ym maes gofal canolraddol a sylfaenol, a hefyd datblygiadau cysylltiedig ym maes gofal cymunedol a chymdeithasol. Ymhlith y datblygiadau hyn byddai ailflaenoriaethu ymrwymiadau presennol er mwyn targedu buddsoddiad sylweddol mewn dulliau newydd o ofal gan fynd ati i ddarparu gwasanaethau iechyd a gwasanaethau cymdeithasol mwy integredig. Fel rhan o hyn, bydd camau i leihau'r achosion o oedi wrth drosglwyddo a lleddfu'r problemau ym maes gofal tymor tir. Byddai'n gam mawr tuag at weithredu argymhellion Wanless pe bai modd sicrhau cyllid parhaus ar gyfer y cynlluniau ar y cyd rhwng y GIG a gofal cymdeithasol mewn perthynas ag oedi wrth ryddhau cleifion, sy'n dechrau eleni. Byddaf hefyd yn ceisio cael cyllid ychwanegol er mwyn gwella Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu yn ddramatig o fewn y sectorau iechyd a gofal cymdeithasol a sicrhau mwy o gyllid i barhau â Chronfa Cymhelliad y GIG a ddechreuodd eleni.

7. Gyda'i gilydd, mae'r cynigion hyn ar gyfer y gyllideb yn cynnig cryn her ond maent yn adlewyrchu'r themâu allweddol, sef atal anghydraddoldeb a moderneiddio ac maent yn adlewyrchu'r themâu yn adolygiad Wanless. Mae angen gwneud dewisiadau anodd, yn enwedig wrth ystyried y blaenoriaethau ar hyn o bryd.

Cydymffurfio

8. Mae'r papur hwn yn ymwneud â'r cyllidebau ym Mhrif Grwp Gwariant Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Cyllideb y Cynulliad. Mae gweithdrefnau'r Cynulliad mewn perthynas â dyrannu Cyllidebau rhaglenni wedi'u nodi yn rheol sefydlog 19. Mae Swyddog Cydymffurfio'r Cynulliad wedi gweld yr adroddiad hwn ac mae'n fodlon ag ef (put code in).

Goblygiadau Ariannol

9. Rwyf wedi trafod goblygiadau ariannol y cynigion ar gyfer y gyllideb yn 2004-05 yn fy ymateb ffurfiol i'r Gweinidog Cyllid.

Themâu trawsbynciol

10. Mae'r papur hwn yn rhoi sylw i'r themâu sy'n gyffredin i'r ddau faes, gwasanaethau iechyd a gwasanaethau cymdeithasol.

Camau i'r Pwyllgor Pwnc eu Cymryd

11. Gofynnir i'r Pwyllgor roi gwybod i mi beth yw ei farn ar y cynigion hyn erbyn 31 Gorffennaf, fan bellaf.

Jane Hutt
Y Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Swyddog Cyswllt: Dr Christine Daws, Cyllid y GIG, Ffôn 029 20823137.